

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
PRÁVNICKÁ FAKULTA

KATEDRA TRESTNÍHO PRÁVA

POSUDEK VEDOUCÍHO PRÁCE

Téma práce : Trestněprávní problematika diváckého násilí na sportovních utkáních
Autor : Barbora Vrajíková
Vedoucí diplomové práce: JUDr. Bc. Jiří Říha, Ph.D.
Oponent : JUDr. Jaromír Hořák, Ph.D.
Rozsah práce: celkem 88 stran, z toho 77 stran vlastního textu
Datum odevzdání práce: 20. 6. 2016

1. Aktuálnost (novost) tématu: Divácké násilí na sportovních utkáních je specifickým kriminologickým fenoménem dnešní doby. Práce zaměřená na jeho trestněprávní aspekty, zejména pak na rozbor skutkových podstat vybraných trestných činů, jež jsou při něm nejčastěji páchany, je proto bezesporu záslužným počinem. Práci zaměřených na divácké násilí totiž stále není mnoho, zpravidla nabízejí spíše rozbor tohoto fenoménu z pohledu sociologického či jiných příbuzných humanitních věd, práce s rozбором právních otázek (zejména pak trestněprávních) se vyskytují jen sporadicky. Z tohoto pohledu i s ohledem na závažnost následků projevujících se nejen na veřejném pořádku, ale též na cizím majetku, ale dokonce i na zdraví a životě osob, jde nepochybně o práci přínosnou, která může případně odhalit i slabiny současné právní úpravy v trestním zákoníku, může přinést podněty k jejímu zlepšení, a to třeba i po vzoru zahraničních úprav. Jde tedy o téma velice aktuální a vhodné ke zpracování v diplomové práci.

2. Náročnost tématu na:

- teoretické znalosti – byly potřeba znalosti především z oboru trestního práva hmotného, případně i procesního, a z kriminologie, případně též ze soudní psychologie či dalších doprovodných věd kriminálních, dále též z jiných věd humanitních,
- vstupní údaje a jejich zpracování – diplomantka měla popsat zkoumaný jev, nastínit možný trestněprávní či správněprávní postih společensky škodlivých (nebezpečných) jednání, dále se měla zabývat současnou právní úpravou, případně nastínit judikaturu, je-li již k tomuto tématu dostupná, příp. provést srovnání historické či mezinárodní, či provést vlastní výzkum výskytu tohoto fenoménu v praxi,
- použité metody – odpovídající tématu.

3. Kritéria hodnocení práce:

- **Logická stavba práce:** Diplomantka rozdělila práci do šesti základních částí, které doplnila o nečíslovaný úvod a závěr. Nejprve se věnovala fenomenologii diváckého násilí, logicky se zaměřila na násilí páchané ve spojitosti s fotbalovými utkání, neboť při jiných sportovních utkáních nehraje zdaleka takovou roli. V části 1. se soustředila na osobu možného pachatele z řad diváků fotbalových utkání, zaměřila se přitom zejména na aspekty pohlaví, věku, vzdělání, sociálních vazeb apod., provedla typologii těchto návštěvníků. Ve druhé kapitole se již věnovala samotnému fenoménu diváckého násilí, nastínila jeho historický vývoj, dospěla k poznatku, že významnějším celospolečenským problémem je tento jev od 80. let 20. století. Třetí kapitola má tvořit pomyslné jádro práce, zde diplomantka provedla výklad skutkových podstat vybraných trestných činů, předně jde o trestný čin výtržnictví, trestné

činy proti zdraví (ublížení na zdraví a těžké ublížení na zdraví), trestný čin rvačky, loupeže, krádeže, poškození cizí věci, obecné ohrožení a násilí proti úřední osobě, nakonec připojila i podkapitolu o tzv. hate crimes. Již z výčtu trestných činů je logické, že v práci rozsahově omezené nebylo možno se vypořádat s veškerými aspekty daných trestných činů, diplomantka se proto (správně) zaměřila především na výkladové problémy, jež mají spojitost s diváckým násilím. Ve čtvrté kapitole se zabývala možnostmi řešení diváckého násilí, a to na úrovni fotbalových klubů, asociace, Policie ČR a obecní policie. Poněkud nesystémově působí zařazení trestu zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce do této kapitoly, ale nakonec i s ohledem na její název (politika proti diváckému násilí v ČR) lze i tento postup akceptovat. V páté kapitole se stejnému problému věnuje z pohledu mezinárodního – zabývá se politikou proti diváckému násilí na úrovni RE, EU, FIFA a UEFA. Poslední, šestou kapitolu věnovala diplomantka popisu zahraničních zkušeností s diváckým násilím, vcelku pochopitelně s ohledem na jejich zkušenosti si vybrala především Velkou Británii, výrazně stručněji pak poukázala na zkušenosti německé a polské. Získané poznatky pak shrnula v závěru. Práce tak má logickou stavbu, které nelze nic zásadního vytknout.

- **Práce s literaturou (využití cizojazyčné literatury) včetně citací:** Autorka cituje z cizích prací standardním způsobem. Přehled použité literatury poskytuje dobrý přehled o odborných článcích a studiích na dané téma v České republice, seznam obsahuje také odkazy na zahraniční internetové zdroje. Diplomantka zmiňuje též některé standardní základní prameny, jako jsou aktuální učebnice a komentáře (v tomto směru mohl být přehled rozsáhlejší, přece jen komentářů k trestnímu zákoníku máme nyní na trhu více). Při citaci dodržuje jednotný formát ve smyslu ČSN ISO 690, resp. 690-2. V práci diplomantka cituje řádným a standardním způsobem.
- **Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu):** Diplomantka podala základní přehled o fenoménu diváckého násilí, provedla typologii fotbalových diváků, určila konkrétní skupiny osob, od nichž lze očekávat nejspíše násilnou trestnou činnost. Ocenit je možno i rozbor strategií mezinárodních organizací, byť by bylo možno namítat, že převážně hovoří o strategiích nesměřujících přímo proti násilnostem (a násilné trestné činnosti), ale proti projevům nenávisti, rasismu a xenofobii. Je ovšem i z práce patrné, že uvedené společensky nebezpečné a škodlivé jevy jsou značně provázané a od projevů nenávisti je v této subkultuře k násilí jen malý krok. Stejně tak je možno ocenit přiblížení zahraničních zkušeností s bojem proti diváckému násilí. V daném směru je jen trochu škoda, že práce má převážně kompilační charakter, že diplomantka více nevyužila zahraničních pramenů a spoléhala se na odborné články v českých periodikách. Pokud jde o rozbor jednotlivých trestných činů, věnovala diplomantka nejvíce pozornosti trestnému činu výtržnictví, u nějž provedla nejucelenější výklad zákonných znaků tohoto trestného činu se zaměřením na problematiku násilností při fotbalových utkáních. V případě dalších trestných činů jde jen o vystižení skutkové podstaty daného trestného činu a poukázání na typické případy jejího naplnění diváky při fotbalových utkáních. Při uvedeném rozboru se v zásadě nedopustila hrubých věcných chyb, snad jen na některých místech z důvodu určitého přílišného zjednodušení textu může její vyjádření vyznívat nepřesně či dokonce nesprávně (např. příklad o „násilném“ stržení šály jako loupeži, ovšem jde-li o prudké vytržení či stržení věci, kterou má jiný na sobě či při sobě, považuje judikatura takové jednání za krádež, neboť se nepůsobí na vůli poškozeného, závisí tedy na tom, co autorka mínila oním násilným vytržením, zda šlo o přetahování, lomcování, současné stržení poškozeného na zem apod. – např. Rt 19/72 a mnohé další). Jinak správně autorka s ohledem na omezený rozsah práce vztahovala jednotlivé trestné činy právě k problematice diváckého násilí, takže nejde a nemůže jít o podrobný rozbor znaků všech uvedených trestných činů. Dosažené poznatky pak diplomantka shrnula v závěrech práce, trestněprávní úpravu v České republice má za dostatečnou, nepřichází proto s návrhy de lege ferenda, samostatné zákony upravující probíranou problematiku nepovažuje za vhodné. Návrhy jsou spíše kriminalisticko-taktického a metodického rázu, případně rázu technického (zavádění kamerového dohledu), doporučení směřují i k aplikační praxi především při ukládání trestu zákazu vstupu na

sportovní, kulturní a jiné společenské akce (k tomu poukázala na některé slabiny současné úpravy přímo v textu v příslušné kapitole práce).

- **Úprava práce (text, grafy, tabulky):** Úprava textu je řádná, úhledná, práce je členěna standardním způsobem. Grafy či tabulky diplomantka na některých místech vhodně využívala pro dokreslení statistických údajů.
- **Jazyková a stylistická úroveň:** Diplomantka užívá spisovného jazyka, práce je psána čtivě, v práci se až na výjimky neobjevují gramatické chyby ani stylistické nedostatky či neobratná vyjádření (některé pravopisné chyby ale plynou z neznalosti pravidla – zejm. v interpunkci, např. u spojky „a to“).

4. Případné další vyjádření k práci: Na práci je vidět zájem diplomantky o dané téma, sama se počítá mezi fotbalové fanoušky, jde o téma, které je jí blízké a které ji jako budoucího právníka zajímá i z profesního ohledu. Tématu se diplomantka poctivě věnovala, práce má značný kriminologický a sociologický přesah, diplomantka zpracovala také zahraniční právní úpravu, ke srovnání si vybrala tři evropské země. Ve svém celku jde o práci nadprůměrnou.

5. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě:

- *Považujete současnou právní úpravu výkonu trestu zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce za ideální, má případně z Vašeho pohledu nějaké ústavněprávní deficity?*

6. Doporučení / nedoporučení práce k obhajobě. Doporučuji k obhajobě.

7. Navržený klasifikační stupeň: 1

V Praze dne 6. září 2016

JUDr. Jiří Říha, Ph.D.
vedoucí práce